

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6MCdo/9/2014
Identifikačné číslo spisu:	8112220047
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8112220047.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, v mene ktorej koná ako konateľ advokát Mgr. Tomáš Kušnir, proti žalovaným 1/ F. F., bývajúcemu v A. XXX a 2/ F. F., bývajúcej v G. X. Q. XXX, za účasti Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaných, o zaplatenie 2 537,91 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 C 399/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 13. marca 2013 č. k. 9 C 399/2012-137 a proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. júna 2013 sp. zn. 16 Co 96/2013 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Prešov z 13. marca 2013 č. k. 9 C 399/2012-137 vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému 1/ a vo výroku o trovách konania žalovaného 1/ a vedľajšieho účastníka a rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. júna 2013 sp. zn. 16 Co 96/2013 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobou podanou na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) dňa 2. 7. 2012 sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným zaplatenia sumy 2 537,91 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. V žalobe uviedla, že žalovanú pohľadávku nadobudla postúpením od Slovenskej sporiteľne a.s., ktorá uzavrela so žalovanými dňa 2. 5. 2007 zmluvu o splátkovom úvere podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka, no keďže žalovaní neplnili v stanovených termínoch splátky, od zmluvy odstúpila a vyzvala ich na úhradu dlžnej sumy.

Okresný súd rozsudkom z 13. marca 2013 č. k. 9 C 399/2012-137 žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovanému 1/ sa nepriznáva náhrada trov konania, a že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej 2/ náhradu trov konania 254,70 Eur a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania 442,81 Eur, obom do pätnástich dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietnutie žaloby odôvodnil premlčaním uplatneného nároku konštatujúc, že žaloba bola podaná po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby

vyplývajúcej z § 101 Obč. zákonníka, resp. po uplynutí dvojročnej premlčacej doby stanovenej v § 107 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka na vydanie bezdôvodného obohatenia, ak došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy. V súvislosti s dohodou o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísanou žalovaným 1/ dňa 7. 11. 2011 uviedol, že táto neobsahuje podstatnú skutočnosť, a to že ide o premlčaný nárok.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 20. júna 2013 sp. zn. 16 Co 96/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a zároveň vyslovil, že náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Dohodu o splátkovom kalendári a o uznaní dlhu uzavretú so žalovaným 1/ považoval za nekalú obchodnú praktiku, a to z dôvodu, že bola pripravená žalobcom na predtlačenom formulári a neobsahovala jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená premlčanie dlhu.

Na základe podnetu žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu (v časti týkajúcej sa žalovaného 1/ a súvisiacich výrokov o trovách konania) a proti rozsudku krajského súdu mimoriadne dovolanie. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vychádzal z toho, že súdom nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v aplikácii nesprávneho právneho predpisu na zistený skutkový stav. Uviedol, že hoci predmetom konania bol nárok na zaplatenie pohľadávky z úverovej zmluvy uzatvorenej podľa §§ 497 až 507 Obchodného zákonníka, súdy nesprávne posudzovali otázku premlčania nároku podľa Obč. zákonníka, a navyše neposudzovali premlčanie jednotlivých splátok a uplynutie premlčacej doby jednotlivo u každej z nich, ale vychádzali z fiktívneho stavu o splatnosti celého dlhu, čím absurdne stanovili začiatok a plynutie premlčacích dôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O. s. p.) v lehote jedného roka (§ 243g O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté rozsudky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O. s. p., ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolený súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.). Skúma teda existenciu týchto väd bez ohľadu na to, či boli v dovolaní namietané.

Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací súd sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Dospel pritom k záveru, že konanie pred oboma súdmi takýmto nedostatkom postihnuté je, a to vadou spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení rozsudkov okresného i krajského súdu, zakladajúcou tzv. odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Pokiaľ súd prvého stupňa založil zamietnutie žaloby na premlčaní uplatneného nároku, potom preskúmateľnosť a presvedčivosť odôvodnenia jeho rozsudku vyžadovala, aby v ňom výslovne uviedol začiatok a koniec plynutia premlčacej doby (a to či už trojročnej alebo dvojročnej) označením dňa, ktorým začala plynúť, ako aj označením dňa ktorým uplynula. Ak začatie plynutia premlčacej doby počítal od splatnosti celého dlhu, resp. od odstúpenia od úverovej zmluvy (ďalej len „zmluva“), potom mal uviesť, ktorý deň považoval za deň splatnosti celého dlhu, resp. za deň odstúpenia od zmluvy. Ak

nezosplatnenie celého dlhu, resp. neodstúpenie od zmluvy právnu predchodkyňou žalobkyne, považoval za odporujúce dobrým mravom a pri posudzovaní premlčania uplatnil fikciu splatnosti celého dlhu, resp. fikciu odstúpenia od zmluvy, potom riadne odôvodnenie rozsudku vyžadovalo, aby vysvetlil, prečo a v čom nevyužitie práva právnej predchodkyne žalobkyne vyvolať splatnosť celého dlhu, resp. odstúpiť od zmluvy, bolo v rozpore s dobrými mravmi. Nedostatok riadneho odôvodnenia prvostupňového rozsudku bol daný aj tým, že súd prvého stupňa považoval za súčasť zisteného skutkového stavu, okrem iného, i odstúpenie žalobkyne od zmluvy, no neuviedol, kedy a akým úkonom sa tak malo stať, a ďalej, že v súvislosti s dohodou o splátkovom kalendári uviedol, že táto neobsahuje údaj o premlčaní dlhu, no nevysvetlil, aký právny účinok vo vzťahu k žalovanému 1/ s touto okolnosťou spojil. Napokon bol rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľný tiež z dôvodu, že hoci právny vzťah medzi účastníkmi bol založený zmluvou uzatvorenou podľa §§ 497 až 507 Obchodného zákonníka, prvostupňový súd nijako neobjasnil, prečo premlčanie v rozpore s kogentnými ustanoveniami tohto zákona posudzoval podľa iného právneho predpisu, t. j. podľa Obč. zákonníka. Išlo pritom o zásadnú otázku pre správne právne posúdenie veci, pri riešení ktorej je nevyhnutné sa vysporiadať so základnými princípmi právneho štátu, a to s princípom výslovne uvedeným v čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, a tiež s princípom právnej istoty, ktorého súčasťou je jasnosť a predvídateľnosť právnej úpravy.

Tým, že odvolací súd nedostatky v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa neodstránil, ale sa s ním prakticky stotožnil, bolo aj konanie pred ním postihnuté vadou spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení jeho rozsudku, majúcou za následok odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom. Nepreskúmateľnosť vlastného rozsudku založil odvolací súd aj sám, a to tým, že v rozpore so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala existenciu dlhu.

So zreteľom na vyššie uvedenú vadu konania, neumožňujúcu v dovolacom konaní posudzovať správnosť právneho posúdenia veci súdmi v základnom konaní vo väzbe na zistený skutkový stav, najvyšší súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému 1/ a v súvisiacich výrokoch o trovách konania žalovaného 1/ a vedľajšieho účastníka zrušil, a rovnako zrušil aj rozsudok odvolacieho súdu, pričom zároveň vyslovil, že vec sa vracia na opätovné prejednanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.